
OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

dr Łukasz Twarowski

PODSTAWOWE AKTY PRAWNE

- ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych
 - ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej
 - ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
 - ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny
-

-
- Prawo własności intelektualnej - zbiór przepisów mających chronić interesy twórców, stosunki prawne związane z tworzeniem, korzystaniem i ochroną utworów, a także poświęconych ochronie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych.
 - Do prawa własności intelektualnej zalicza się też regulacje dotyczące ochrony baz danych, know-how oraz ochrony dóbr osobistych.
-

MODELE PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

- Model dualistyczny (Francja, Włochy, Hiszpania, Polska) - 1) prawa majątkowe 2) prawa osobiste
 - Model monistyczny (Niemcy) - uprawnienia osobiste i majątkowe jako jednolite, niezbywalne prawo służące twórcy
 - system anglosaski (USA, Australia) - copyright - zespół uprawnień majątkowych
-

PRAWO AUTORSKIE - PODSTAWOWE ZASADY

- ustalenie utworu = powstanie ochrony z tytułu prawa autorskiego
 - autorskie prawa osobiste - odróżnienie od - autorskich prawa majątkowych
 - zróżnicowane: treść ochrony prawami majątkowymi, czas ochrony, charakter terytorialny ochrony
-

PRZEDMIOT PRAWA AUTORSKIEGO

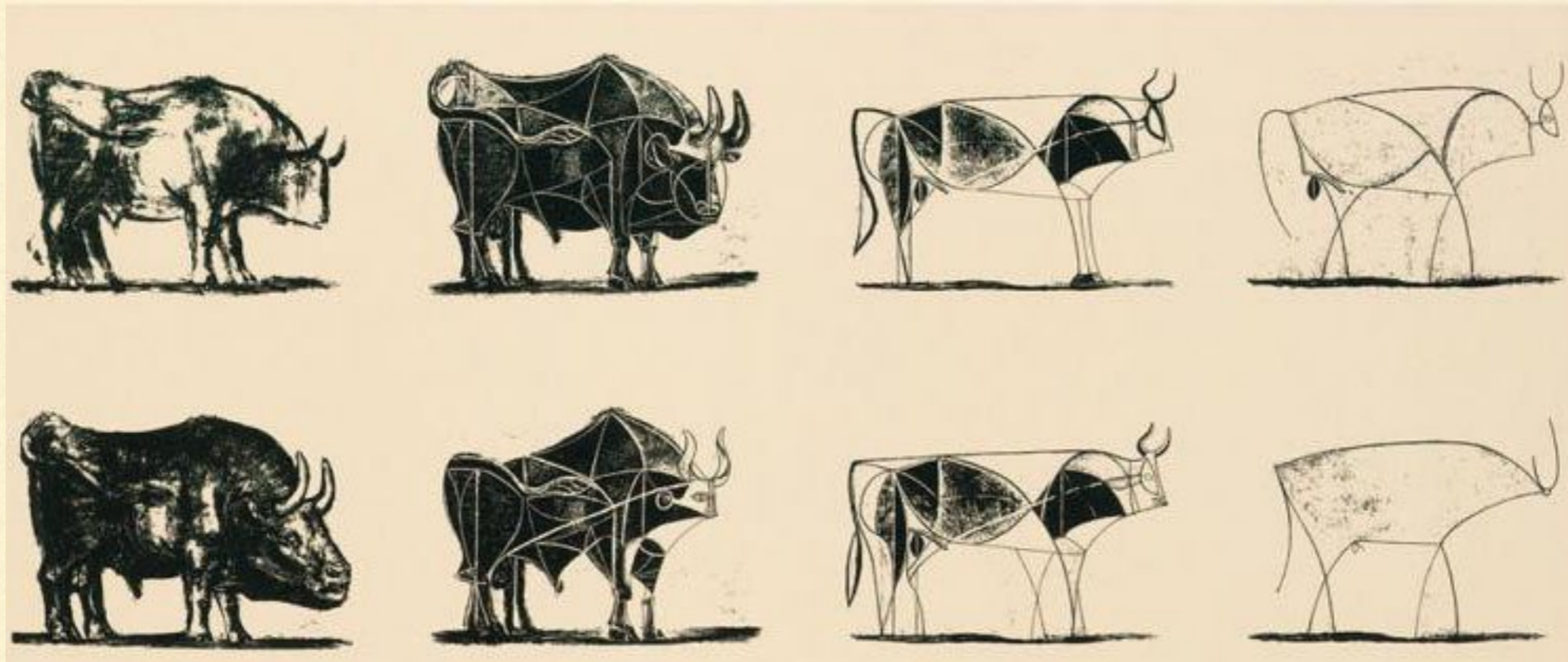
- definicja ustawowa - przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór)
-

CZY „KICZ” PODLEGA
OCHRONIE?

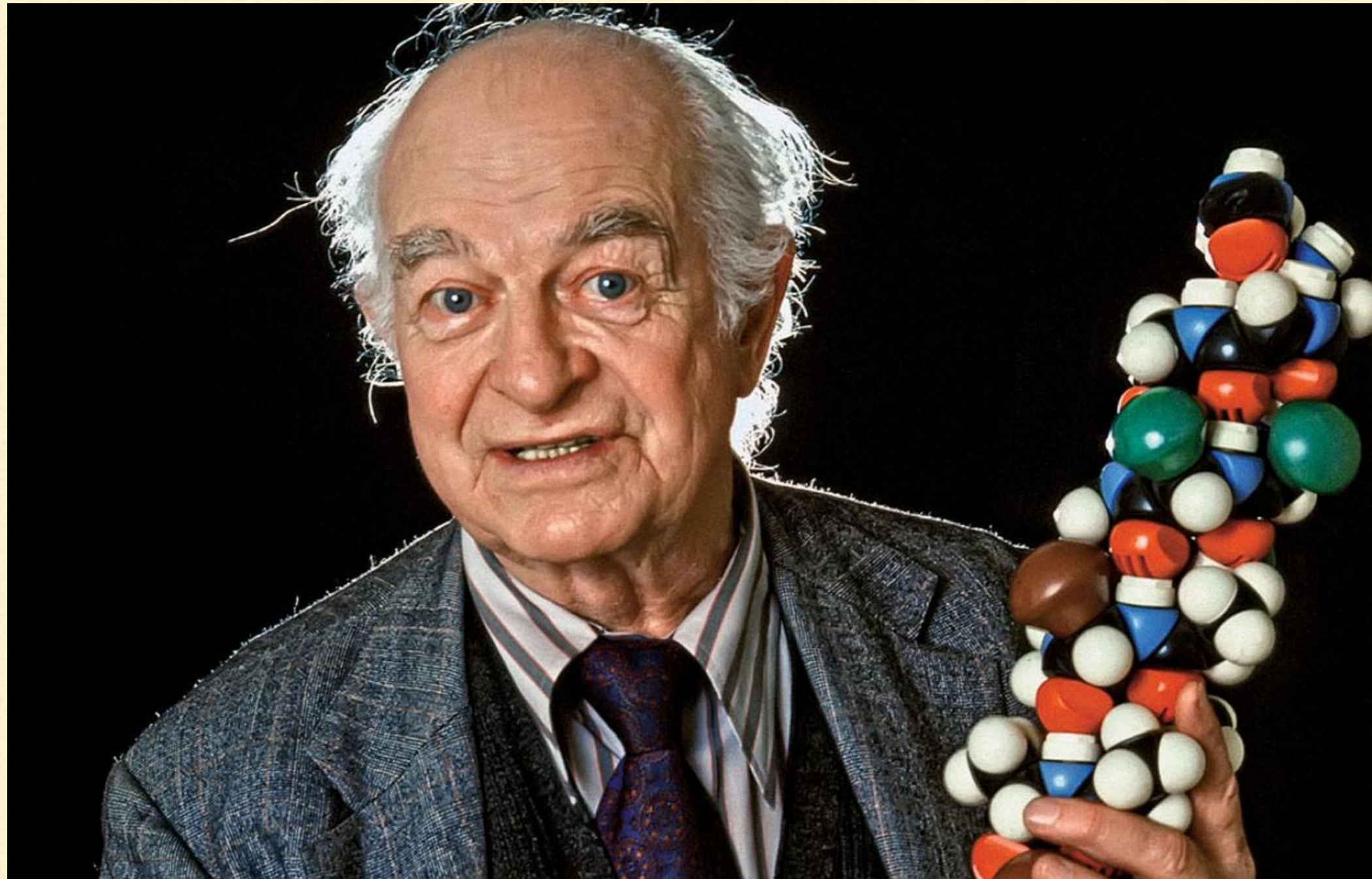
CZY AUTOR MOŻE BYĆ
NIEPOCZYTALNY?

CZY PORNOGRAFIA JEST OBJĘTA
OCHRONĄ AUTORSKĄ?

CZY TWORY PRZYRODY SĄ OBJĘTE
OCHRONĄ AUTORSKĄ?

Autor: Pablo Picasso

Linus Pauling (1901–94) - dwukrotny zdobywca nagrody Nobla

KATEGORIE UTWORÓW - OKREŚLONE W USTAWIE (KATALOG OTWARTY)

- [m.in.](#) utwory plastyczne, fotograficzne, lutnicze, wzornictwa przemysłowego, architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne, muzyczne i słowno-muzyczne; ale też inne - JAKIE?
 - Kategorie utworów z zakresu edukacji, nauki i dydaktyki: artykuły naukowe i popularno-naukowe, podręczniki, skrypty, opracowania monograficzne
recenzje naukowe (np. artykułów, prac magisterskich, prac doktorskich)
prace dyplomowe (licencjackie, magisterskie, inżynierskie), wykłady akademickie
strony www
utwory zależne (tłumaczenia, przeróbki, adaptacje)
-

CZY SAMA USTAWA Z DNIA 4
LUTEGO 1994 R. O PRAWIE
AUTORSKIM I PRAWACH
POKREWNYCH JEST OBJĘTA
OCHRONĄ AUTORSKĄ?

A CO Z IDEAMI, POMYSŁAMI?

„Idee są potężniejsze od karabinów. Skoro nie pozwalamy naszym wrogom na posiadanie karabinów, to dlaczego mamy im pozwolić na posiadanie idei?”

Józef Stalin

Douglas Engelbart -
twórca idei myszy
komputerowej

UTWÓR ZALEŻNY

- 1. Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.
 - 2. Rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (prawo zależne), chyba że autorskie prawa majątkowe do utworu pierwotnego wygasły. W przypadku baz danych spełniających cechy utworu zezwolenie twórcy jest konieczne także na sporządzenie opracowania.
 - 3. Twórca utworu pierwotnego może cofnąć zezwolenie, jeżeli w ciągu pięciu lat od jego udzielenia opracowanie nie zostało rozpowszechnione. Wypłacone twórcy wynagrodzenie nie podlega zwrotowi.
 - 4. Za opracowanie nie uważa się utworu, który powstał w wyniku inspiracji cudzym utworem.
 - 5. Na egzemplarzach opracowania należy wymienić twórcę i tytuł utworu pierwotnego
-

CZAS OCHRONY PRAW AUTORSKICH

- odmienne zasady w przypadku autorskich prawa osobistych i autorskich praw majątkowych
 - kiedy powstają autorskie prawa osobiste?
 - kiedy powstają autorskie prawa majątkowe?
 - kiedy wygasają obie kategorie prawa autorskich?
-

AUTORSKIE PRAWA OSOBISTE

- 1) trwale związane z twórcą - nieograniczony czy trwania
 - 2) należy do nich prawo do:
 - autorstwa utworu;
 - oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;
 - nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania;
 - decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności;
 - nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.
-

PRAWO DO AUTORSTWA

- podstawowe osobiste prawo twórcy - zapewnia ochronę przed przypisywaniem sobie autorstwa przez nieuprawnionego
 - Do wyłącznej kompetencji twórcy należy decydowanie, czy i w jaki sposób ma zostać oznaczone autorstwo jego dzieła
 - PLAGIAT - jawny albo ukryty
-

PRAWO DO INTEGRALNOŚCI UTWORU

- z prawa do integralności utworu tj. do zachowania w nienaruszonym kształcie treści i formy utworu wynika zakaz wprowadzania w nim (uwzględniając także tytuł dzieła) zmian bez uprzedniej zgody twórcy
 - **NIE MA CHARAKTERU BEZWZGLĘDNEGO** - art. 49 ust. 2
Prawa autorskiego
-

-
- **PRAWO DO RZETELNEGO WYKORZYSTANIA UTWORU:**
możliwość zakazywania wykorzystania dzieła w sposób wprowadzający w błąd co do charakteru i podstawowych przyjętych w nim kryteriów wartości
 - **PRAWO DECYDOWANIA O PIERWSZYM UDOSTĘPNIENIU UTWORU** - do wyłącznych kompetencji autora należy decydowanie, kiedy, przez kogo i w jakich warunkach ma dojść do pierwszego udostępnienia utworu tj. kiedy dzieło jest ukończone i kiedy „dojrzało” do publikacji
-

-
- Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych: twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.
-